

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प,

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय विस्तार भवन,

मुंबई - ४०० ०३२.

तारीख: २४ सप्टेंबर, २०२४

संदर्भ :-

- १) वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्रमांक: अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.३४/अर्थ-३, दि. ०१.०४.२०२४
- २) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ०३ एप्रिल, २०२४
- ३) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ०५ एप्रिल, २०२४
- ४) आदिवासी विकास विभाग, शा.नि. क्र. बीयुडी-२०२४/प्र.क्र.०४/का.६, दि. १२.०४.२०२४
- ५) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक १२ एप्रिल, २०२४
- ६) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक १३ मे, २०२४
- ७) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक २२ मे, २०२४
- ८) वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्रमांक: अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३, दि. २५.०७.२०२४
- ९) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक २६ जुलै, २०२४
- १०) आदिवासी विकास विभाग, शा.नि. क्र. बीयुडी-२०२४/प्र.क्र.०४/का.६, दि. ३१.०७.२०२४
- ११) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ०१.०८.२०२४
- १२) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ०५.०८.२०२४
- १३) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ०७.०८.२०२४
- १४) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक १३.०८.२०२४
- १५) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक २०.०८.२०२४
- १६) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक २३.०८.२०२४
- १७) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ३०.०८.२०२४
- १८) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ०२.०९.२०२४
- १९) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ०३.०९.२०२४
- २०) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ०४.०९.२०२४
- २१) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक १०.०९.२०२४
- २२) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक ११.०९.२०२४
- २३) आदिवासी विकास विभाग, शा.नि. क्र. बीयुडी-२०२४/प्र.क्र.०४/का.६, दि. १६.०९.२०२४
- २४) शासन निर्णय क्र. अनुवि-४९२४/(३५/२४)/अर्थसंकल्प, दिनांक १६.०९.२०२४
- २५) शासन ज्ञापन क्र. सहाय्य-२०२२/प्र.क्र.१४/टिएनटी-६, दिनांक १३.०९.२०२४
- २६) शासन ज्ञापन क्र. न्यायप्र-२०२२/प्र.क्र.१४४/२२/प्रशा-५, दिनांक ०९.०९.२०२४

प्रस्तावना -

वित्त विभागाकडून अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर (BEAMS) प्राप्त झालेल्या अनुदानाचा निधी नियंत्रक अधिकारी (आयुक्त - शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे, आयुक्त - क्रीडा व युवक सेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे व सह सचिव / उप सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई) यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

सन २०२४-२०२५ या आर्थिक वर्षातील शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागासाठी अर्थसंकल्पित झालेला व वित्त विभागाकडून BEAMS प्रणालीवर प्राप्त झालेला निधी पुढीलप्रमाणे नियंत्रक अधिकाऱ्यांच्या अधिनस्त ठेवण्यासाठी मान्यता देण्यात येत आहे.

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	नियंत्रक अधिकारी	वितरीत अनुदान
	मागणी क्रमांक ई - २, २२०२ सर्वसाधारण शिक्षण		
१	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, ००१, संचालन व प्रशासन (००) (००) (०१) नगरपालिका शाळा मंडळांचे / जिल्हा परिषदांचे प्रशासकीय अधिकारी (२२०२००१२)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	४३९३.९२
२	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १०४, निरीक्षण (००) (००) (०१) प्राथमिक शाळांची तपासणी (२२०२००२१)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१५४५६.८०
३	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १९६, जिल्हा परिषदांना सहाय्य, (०१) प्राथमिक शिक्षणासाठी जिल्हा परिषदांना सहाय्य (०१) (१५) प्राथमिक शाळा तपासणीसाठी महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना सप्रयोजन अनुदाने (२२०२००४८)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२७४०६४.७२
४	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १०७, शिक्षक प्रशिक्षण (०१) शिक्षकांचे प्रशिक्षण (०१) (०१) शिक्षणशास्त्र महाविद्यालये (२२०२००६६)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१६१६५.८४
५	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १०७, शिक्षक प्रशिक्षण (०२) अशासकीय शिक्षणशास्त्र कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (०२) (०१) अशासकीय शिक्षणशास्त्र कनिष्ठ महाविद्यालयांना परिरक्षण अनुदाने (२२०२००८४)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	८८५४६.९६
६	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १०७, शिक्षक प्रशिक्षण (०२) अशासकीय शिक्षणशास्त्र कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (०२) (०४) शिक्षकांच्या प्रशिक्षणासाठी स्थानिक संस्थांना सहाय्य (२२०२०१११)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	८८
७	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १०२, अशासकीय प्राथमिक शाळांना सहाय्य, (००) (००) (०१) अशासकीय प्राथमिक शाळांना सहाय्य (२२०२०१६४)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१३११०.८८

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	नियंत्रक अधिकारी	वितरीत अनुदान
८	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १९६, जिल्हा परिषदांना सहाय्य, (०१) प्राथमिक शिक्षणासाठी जिल्हा परिषदांना सहाय्य (०१) (०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना सप्रयोजन अनुदाने (२२०२०१७३)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२५३०७९४४.५२
९	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १९६, जिल्हा परिषदांना सहाय्य, (०१) प्राथमिक शिक्षणासाठी जिल्हा परिषदांना सहाय्य (०१) (१४) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८३ अन्वये जिल्हा परिषदांना आस्थापना अनुदाने (२२०२०१८२)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	३२२७८.९६
१०	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १९१, स्थानिक संस्थांना सहाय्य (०१) इतर स्थानिक संस्थांना अर्थसहाय्य (०१) (०१) मुंबई महानगरपालिकेस अनुदान (२२०२०१९१)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	३३४३०
११	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, १०३, प्राथमिक शिक्षणासाठी स्थानिक संस्थांना सहाय्य (०३) इतर स्थानिक संस्थांना अनुदाने (०३) (०२) इतर स्थानिक संस्थाना अनुदाने (२२०२०२०८)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	५१२०१७७.७६
१२	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ००१, संचालन व प्रशासन (००) (०१) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ (२२०२०२६२)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	४३६०
१३	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, १०१, निरीक्षण (०१) माध्यमिक शाळांची तपासणी (०१) (०१) माध्यमिक शाळांची तपासणी (२२०२०२७१)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	५६१३३.६०
१४	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, १०१, शासकीय माध्यमिक शाळा (००) (०१) मुलांसाठी व मुलींसाठी शासकीय माध्यमिक शाळा (२२०२०४२२)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१०४५८.६१
१५	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११०, अशासकीय माध्यमिक शाळांना व कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (००) (०१) सर्वसाधारण माध्यमिक शाळांना सहायक अनुदान (दत्तमत) (२२०२०४४२)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२०५४८२१७.२२
१६	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११०, अशासकीय माध्यमिक शाळांना व कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (००) (०३) पूर्वाध्ययन सैनिकी शाळांना सहायक अनुदान (२२०२०४६९)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१००९९९.२८

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	नियंत्रक अधिकारी	वितरीत अनुदान
१७	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११०, अशासकीय माध्यमिक शाळांना व कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (००) (०४) अशासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहायक अनुदान (दत्तमत) (२२०२०४७८)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	३५७८५३८.८०
१८	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११०, अशासकीय माध्यमिक शाळांना व कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (००) (०९) सैनिकी शाळांना सहायक अनुदान (२२०२०५०२)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	८२४
१९	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११०, अशासकीय माध्यमिक शाळांना व कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (००) (०७) अशासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहायक अनुदान (२२०२०५११)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	४२६९९.२८
२०	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११६ जिल्हा परिषदाना सहाय्य, (००) (०१) भूतपूर्व शासकीय माध्यमिक शाळांकरिता महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदाना सप्रयोजन अनुदाने (२२०२०५३१)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	३२०५६६
२१	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११६ जिल्हा परिषदाना (००) (०२) भूतपूर्व शासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदाना सप्रयोजन अनुदाने (२२०२०५४९)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१९४०७.६८
२२	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११६ जिल्हा परिषदाना सहाय्य, (००) (०३) माध्यमिक शिक्षणाकरिता इतर स्थानिक संस्थांना सहायक अनुदाने (२२०२०५५८)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	४४०३१३.२८
२३	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११६ जिल्हा परिषदाना सहाय्य, (००) (०५) कनिष्ठ महाविद्यालयांसाठी इतर स्थानिक संस्थांना सहायक अनुदाने (२२०२०५७६)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२३४३१.०४
२४	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०४ प्रौढ शिक्षण, ८००, इतर खर्च (००) (०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ याच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदाना सप्रयोजन अनुदाने (इतर प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम) (२२०२०९८८)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	९३७६.६४
२५	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०४ प्रौढ शिक्षण, २००, इतर प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम (००) (०१) राज्य प्रौढ शिक्षण कार्यक्रम (२२०२१०२६)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	५९९०.२४

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	नियंत्रक अधिकारी	वितरीत अनुदान
२६	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण ००१, संचालन व प्रशासन (००) (०१) शिक्षण संचालक (दत्तमत) (२२०२१०११)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	७८४९५.९२
२७	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण ००३, प्रशिक्षण (०१) शिक्षकांचे प्रशिक्षण (०१) (०१) शिक्षकांचे प्रशिक्षण (२२०२१११५)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	६४०४०
२८	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण, १०८, परीक्षा (००) (०१) शासकीय परीक्षा मंडळ (२२०२१३११)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२३९६.४०
२९	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण, ८००, इतर खर्च (०१) इतर खर्च (०१) (०१) शासकीय शिशू केंद्र (२२०२१३३१)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	७७२.२४
३०	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण, ८००, इतर खर्च (०३) न्यायाधिकरणे (०३) (०१) शाळा न्यायाधिकरणे (२२०२१६१६)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	६५६३.३६
३१	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण ००१, संचालन व प्रशासन (००) (०४) प्राथमिक शिक्षण संचालक (२२०२३०३८)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	४४०७.२०
३२	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०२ माध्यमिक शिक्षण, ११०, अशासकीय माध्यमिक शाळांना व कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (००) (१२) अशासकीय माध्यमिक शाळांमध्ये जादा तुकड्या उघडणे (२२०२३३७९)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२९०००
३३	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ०१ प्राथमिक शिक्षण, ११६, जिल्हा परिषदांना सहाय्य (०१) प्राथमिक शिक्षणासाठी जिल्हा परिषदांना सहाय्य (०१) (०७) केंद्रीय प्राथमिक शाळांची आस्थापना (२२०२३७०८)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२४९६८६.६०
३४	२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण, ८०, सर्वसाधारण ००१, संचालन व प्रशासन (००) (०५) आयुक्त (शिक्षण) (२२०२१४३२)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	४०९०.८०
३५	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, १०२, विद्यार्थ्यांसाठी युवक कल्याण कार्यक्रम (०१) विद्यार्थ्यांसाठी युवक कल्याण कार्यक्रम (०१) (०१) राष्ट्रीय छात्र सेना (दत्तमत) (२२०४००१६)	आयुक्त (क्रीडा व युवक सेवा) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	४४८००
३६	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, १०२, विद्यार्थ्यांसाठी युवक कल्याण कार्यक्रम (०२) बालवीर व वीरबाला महाराष्ट्र छात्रसेना (०२) (०१) बालवीर सेवा व मार्गदर्शन-महाराष्ट्र राज्य भारत बालवीर व वीरबाला, मुंबई यांना सहायक अनुदाने (२२०४००३४)	आयुक्त (क्रीडा व युवक सेवा) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१४९९८.४०

अ.क्र.	लेखाशिर्ष	नियंत्रक अधिकारी	वितरीत अनुदान
३७	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, १०२, विद्यार्थ्यांसाठी युवक कल्याण कार्यक्रम (०२) बालवीर व वीरबाला महाराष्ट्र छात्रसेना (०२) (०३) महाराष्ट्र छात्र सेना (२२०४१३१७)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	६१०.०८
३८	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, ००१, संचालन व प्रशासन (००) (०१) क्रीडा व युवक सेवा संचालनालय (२२०४१३७१)	आयुक्त (क्रीडा व युवक सेवा) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	३७६०९.१२
३९	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, १०१, शारीरिक शिक्षण (०१) शारीरिक शिक्षण (०१) (०२) राष्ट्रीय शिरस्त योजनेची आस्थापना-पी.टी.आय. (शारीरिक प्रशिक्षण निदेशक) (२२०४१४०६)	आयुक्त (क्रीडा व युवक सेवा) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१९९.४४
४०	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, १०३, विद्यार्थीतर युवकांसाठी युवक कल्याण कार्यक्रम (०१) विद्यार्थीतर युवक कल्याण कार्यक्रम (०१) (०२) छत्रपती संभाजीनगर येथील युवक वसतिगृहाला वित्तीय सहाय्य (२२०४१४३३)	आयुक्त (क्रीडा व युवक सेवा) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	८.६४
४१	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, १०४, क्रीडा व खेळ (१०) क्रीडा प्रशिक्षण केंद्राची स्थापना (१०) (०१) क्रीडा प्रशिक्षण केंद्रांची आस्थापना (२२०४१६७६)	आयुक्त (क्रीडा व युवक सेवा) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	१०६७६.६४
४२	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, १०४, क्रीडा व खेळ (१५) क्रीडांगणे (१५) (०१) क्रीडांगणांचा विकास (२२०४१६९४)	आयुक्त (क्रीडा व युवक सेवा) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	५२५.३६
४३	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा, १०४, क्रीडा व खेळ (३३) क्रीडा विद्यापीठ व क्रीडा अकादमी (३३) (०१) क्रीडा विद्यापीठाची स्थापना (२२०४२०६४)	आयुक्त (क्रीडा व युवक सेवा) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२८८०
	मागणी क्रमांक ई - ३, २२२५		
४४	२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्यांक यांचे कल्याण ८००, इतर खर्च (००) (००) (०२) जनजातींच्या बोलीभाषेतील पुस्तकांची निर्मिती (२२२५००८३)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	३.२०
	मागणी क्र. ई - ३, २२३५ सामाजिक सुरक्षा व कल्याण		
४५	२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, ०२, समाजकल्याण १०४, वृद्ध, विकलांग व निराश्रीत व्यक्तींचे कल्याण (००) (०२) वृद्ध, अपंग आणि निराधारांचे कल्याण - अपंगांकरीता एकत्रीकृत शिक्षण (२२३५२९७६)	आयुक्त (शिक्षण) महाराष्ट्र राज्य, पुणे	२४७२
	मागणी क्र. ई - ३, २२५१ सचिवालय-सामाजिक सेवा		
४६	२२५१, सचिवालय-सामाजिक सेवा ०९०, सचिवालय (०१) सचिवालय (०१) (०१) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग (दत्तमत) (२२५१००२४)	सह सचिव / उप सचिव शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई	२०८१६.८८

२. सन २०२४-२०२५ या आर्थिक वर्षात वित्त विभागाने बीम्स प्रणालीवर उपलब्ध करून दिलेला उपरोक्त निधी / अनुदान खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून वितरीत करण्यात येत आहे :-

१) वित्त विभागाने शासकीय कर्मचाऱ्यांना अग्रिम मंजूर करण्यास्तव वेळोवेळी निर्गमित केलेले शासन निर्णय / शासन परिपत्रक यामधील विहित सूचना / अटी तसेच मुंबई वित्तीय अधिनियम, १९५९ मधील परिशिष्ट-२६ मधील तरतूदी विचारात घेवून, संबंधितांना अनुज्ञेय असणाऱ्या किमान रक्कमेच्या मर्यादेतच घरबांधणी अग्रिम वितरीत करण्यात यावा. यात कोणतीही कसूर होणार नाही याची दक्षता संबंधित नियंत्रक अधिकारी यांनी घ्यावी.

२) दिनांक ०१.०५.२००९ रोजी किंवा त्यानंतर दोनपेक्षा अधिक अपत्ये असणाऱ्या अर्जदारास (दुसऱ्या वेळेस जुळ्या अपत्यांचा अपवाद वगळता) या अग्रिमाचा लाभ घेता येणार नाही.

३) ज्या उद्देशासाठी निधी / अनुदान मंजूर आहे त्या व्यतिरिक्त इतर उद्देशासाठी खर्च करता येणार नाही. तसेच इतर लेखाशिर्षाकडे वळती करता येणार नाही.

४) सदर खर्चाचा प्रगती अहवाल मासिक निधी विवरणपत्रानुसार नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी दरमहा शासनास १० तारखेपर्यंत सादर करावा.

५) निधी वितरण करताना महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका व वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिकेमध्ये उल्लेख केलेल्या नियमांचे पालन करावे. तसेच वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला वित्त विभाग, शासन निर्णय क्र. विअप्र-२०१३/प्र.क्र. ३०/२०१३/विनियम, भाग-२, दिनांक १७ एप्रिल, २०१५ अन्वये प्राप्त झालेल्या अधिकारांतर्गत किंवा वेळोवेळी वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका भाग-२ मधील अटी व शर्तीचे पालन करून सक्षम प्राधिकाऱ्यांची मान्यता घेवून अनुदान अदा करावे.

६) पदनिर्मितीच्या अनुषंगाने वेतनावरील निधी वाटपाच्या संदर्भात आवश्यक तेथे उच्चस्तरीय सचिव समिती / मंत्रीमंडळ यांची मान्यता तसेच वित्त विभागाने वेळोवेळी दिलेल्या सूचनांच्या अनुषंगाने कार्यवाही झाल्याची खात्री करण्यात यावी.

७) खाजगी स्वंयसेवी संस्थांना अनुदान उपलब्ध करून देताना वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-१, उपविभाग एक मधील अनुक्रमांक २७, नियम १४९ प्रमाणे सक्षम अधिकाऱ्याची मान्यता घेवून अनुदान अदा करावे.

८) ज्या तरतूदी वितरणासाठी प्रशासकीय मान्यता आदेशाची आवश्यकता आहे अशा तरतूदी वितरीत करताना भाग-१, उपविभाग-तीन, अनुक्रमांक-चार, नियम २७ (२) अन्वये प्रदान केलेल्या अधिकाराप्रमाणे सक्षम प्राधिकाऱ्यांच्या मान्यतेने आदेश निर्गमित झाल्यानंतर अनुदान वितरीत करावे.

९) जिल्हा परिषदांसाठीचे वेतनेतर अनुदान त्यांचे अनुदान निर्धारण झाल्याशिवाय वितरीत करू नये.

१०) नवीन खर्चाच्या अनुषंगाने नवीन बाब प्रस्तावाव्दारे तरतूद केलेल्या अनिवार्य खर्चाच्या निधी वितरणाबाबत वित्त विभाग व कार्यक्रम खर्चाच्या निधी वितरणाबाबत वित्त विभाग तसेच आवश्यकतेप्रमाणे नियोजन विभाग, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग व आदिवासी विकास विभाग यांची मान्यता घेणे आवश्यक आहे.

११) विविध शासकीय / प्रशासकीय संस्थांना तसेच अनुदानित संस्थांना सहाय्यक अनुदाने मंजूर करण्यापूर्वी त्यांचेकडून पूर्वी वितरीत केलेल्या अनुदानाच्या खर्चाची उपयोगिता प्रमाणपत्रे विभागाने प्राप्त करावीत. यापूर्वी दिलेल्या अनुदानाचा विनियोग पूर्ण झाल्याशिवाय पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येऊ नये. कोषागार अधिकाऱ्यांनी, सहाय्यक अनुदानामधून निधी आहरित करण्यासाठी सादर

केलेल्या देयकासोबत संबंधित संस्थेचे लगतच्या मागील महिन्यातील बँक अकाउंट स्टेटमेंट (Bank Account Statement) ची प्रत जोडलेली नसल्यास देयक पारित करु नये.

१२) शासनाव्दारे देण्यात येणारे वेतन अनुदान लाभार्थ्याच्या बँक अकाउंटमध्ये ECS व्हारे प्रदान करणे बंधनकारक राहील. कोणत्याही परिस्थितीत वेतन अनुदानाची रक्कम एकत्रितरीत्या व Offline पद्धतीने वितरीत करण्यात येऊ नये.

१३) स्थानिक स्वराज्य संस्था तसेच महामंडळे यांना अनुदान वितरीत करण्यापूर्वी सदर संस्थांकडून राज्य शासनास येणे असणाऱ्या रकमांचा आढावा घेण्यात यावा व त्या रकमा वसूल करूनच उर्वरीत अनुदान वितरीत करण्यात यावे. तसेच शासनाव्दारे सदर संस्थांना वितरीत केलेल्या अनुदानाचा विनियोग व अखर्चित रक्कम कुठे ठेवली आहे याबाबतची तपशीलवार माहिती एकत्रित करण्यात यावी. सदर अखर्चित निधी बँकेमध्ये ठेवलेला असल्यास त्याचे बँक अकाउंट स्टेटमेंट (Bank Account Statement) शासनास सादर करावे. एखाद्या कार्यक्रमावरील खर्चासाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेला निधी अखर्चित असल्यास त्याच प्रयोजनासाठी चालू वर्षी वित्त विभागाच्या अनुमतीशिवाय निधी वितरीत करु नये.

१४) वैयक्तिक लाभार्थ्याच्या कार्यक्रमांतर्गतची लाभार्थ्याची देयके आहरित करतांना लाभार्थ्याची यादी निश्चित करून योग्य त्या तपशिलासह देयकासोबत जोडल्याशिवाय वैयक्तिक लाभार्थ्याची अनुदाने आहरित करण्यात येऊ नयेत. वैयक्तिक लाभार्थ्याचे कार्यक्रम आधार क्रमांकाशी संलग्न करण्यात यावे व अनुदानाचे प्रदान इलेक्ट्रॉनिक्स किलअरन्स सिस्टीमनेच (ECS) व्हारेच करण्यात यावे. तसेच, वैयक्तिक लाभाच्या योजना पात्र लाभार्थ्यापर्यंत पोहचविण्यासाठी करावयाच्या उपाययोजना यांसदर्भात वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण-२०२२/प्र.क्र.२७/अर्थबळ, दिनांक ०८ जून, २०२२ व दिनांक ०४ मार्च, २०२४ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यात आली असल्याबाबत संबंधित विभागांनी खातरजमा करावी.

१५) शिष्यवृत्ती / शिक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती, वैयक्तिक लाभार्थी तसेच सवलती पोटी दिलेले अनुदान इत्यादींची प्रदाने, इलेक्ट्रॉनिक्स किलअरन्स सिस्टीम (ECS) व्हारेच करण्यात यावे. अशा बाबी आधार क्रमांकाशी संलग्न करण्यात याव्यात.

१६) बांधकाम विषयक प्रस्तावासंदर्भात प्रशासकीय मान्यता / तांत्रिक मान्यता तसेच आवश्यक तेथे सचिव समितीची मान्यता प्राप्त करून कामनिहाय निधी अर्थसंकल्पीत करणे आवश्यक आहे. नवीन कामांबाबत निधीच्या उपलब्धतेची खात्री केल्यानंतरच कामाची निविदा सूचना काढून कार्यारंभ आदेश देण्यात येवून काम सुरु करावे व आवश्यकतेप्रमाणे निधीचे वितरण करण्यात यावे. जुन्या कामांचा आढावा घेऊन ती प्राथम्याने पूर्ण करण्यात यावीत व हा निधी ठेव बांधकामाचे स्वरूपात सार्वजनिक बांधकाम विभागास प्रदान करु नये.

१७) केंद्र पुरस्कृत योजनांबाबत केंद्र शासनाने वितरीत केलला निधी राज्याच्या एकत्रित निधीमध्ये जमा झाल्याची खात्री करण्याबाबत वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र. संकीर्ण-१०१८/प्र.क्र.४६/अर्थौपाय, दिनांक ५ डिसेंबर, २०२३ मध्ये नमूद करण्यात आल्यानुसार कार्यवाही करण्यात यावी. यासाठी नस्ती पुन्हा वित्त विभागास सहमतीसाठी वेगळ्याने संदर्भीत करण्याची आवश्यकता नाही. मात्र, मागील वर्षामधील केंद्र शासनाचा निधी चालू वर्षी खर्च करावयाचा असल्यास त्यास आवश्यकतेप्रमाणे यथास्थिती नियोजन विभाग, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग व आदिवासी विकास विभाग तसेच वित्त विभागाची सहमती घेणे अनिवार्य राहील.

१८) “शासकीय विभागाने करावयाच्या कार्यालयीन खरेदीसाठीच्या कार्यपद्धतीची नियमपुस्तिका”, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने त्यांच्या क्र. भांखस-२०१४/प्र.क्र.८२/भाग-III/ उद्योग-४, दि. १ डिसेंबर, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये प्रसिद्ध केली आहे. सदर शासन निर्णय व त्यासोबतच्या मार्गदर्शक सूचनांप्रमाणे तसेच, सदर विभागाने तदनंतर वेळोवेळी निर्गमित केलेले शासन निर्णय / परिपत्रक यामधील सूचनानुसार व तरतुदीनुसार खरेदी प्रक्रीया पूर्ण करून पुरवठादार निश्चित झाल्यानंतर या परिपत्रकातील मार्गदर्शक सूचना / अटींचे पालन करून खरेदीची देयके कोषागारातून आहरित करण्यात यावीत. खरेदी विषयक धनादेश संबंधित पुरवठादाराच्या नावाने व इलेक्ट्रॉनिक्स किलअरन्स सिस्टीमव्दारे (ECS) अदा करण्यात यावेत.

१९) अनेक वेळेला विभागांव्दारे संक्षिप्त देयकाव्दारे निधी खर्च करण्यात येतो. मात्र त्याचे तपशीलवार देयक सादर न केल्यामुळे लेखा आक्षेप येतात व अपहार संभवतात. तरी यापुढे विभागांनी ज्या लेखाशीर्षाखाली जुनी तपशीलवार देयके प्रलंबित असतील ती सादर केल्याशिवाय त्या लेखाशीर्षाखालील निधी वित्त विभागाच्या सहमतीशिवाय आहरित करू नये.

२०) विविध कारणांमुळे अखर्चित राहिलेला निधी विभागांनी त्यांच्या अधिनस्त महामंडळाकडे हस्तांतरीत करून तांत्रिकदृष्ट्या खर्च झाल्याचे दाखविले जाते, ही एक प्रकारची अनियमितता आहे, याची विभागांनी नोंद घ्यावी. तसेच त्यांच्या अधिनस्त असलेला यापूर्वीचा अखर्चित निधी (स्वीय प्रपंजी खात्यातील / महामंडळाच्या खात्यातील वा इतर प्रकारे खर्च दर्शवून बाहेर ठेवण्यात आलेला) संपूर्णतः खर्च झाल्याशिवाय तरतुदी आहरीत वा वितरीत करू नयेत. याठिकाणी असेही निदर्शनास आणण्यात येते की, स्वीय प्रपंजी लेख्याखाली विभागांकडे बन्यांच मोठया प्रमाणावर निधी अखर्चित असल्याचे दिसून येते. सदर निधीचा ताळमेळ घालून व लेखा परिक्षण करून निधी विहीत मुदतीत खर्च न झाल्यास तो शासनाच्या तिजोरीत परत करण्यात यावा. सदर अखर्चित निधी बँकेमध्ये ठेवलेला असल्यास त्याचे बँक अकाउंट स्टेटमेंट (Bank Account Statement) शासनास सादर करावे.

२१) थकित देयकांच्या प्रदानासाठी खर्च करण्यात येणाऱ्या प्रकरणी खरेदी केलेले साहित्य प्रत्यक्ष प्राप्त झाल्याचे व त्याचे लेखे सुयोग्यरित्या ठेवल्याची खात्री पटल्याशिवाय तो निधी आहरित करण्यात येऊ नये.

२२) उपरोक्त अटी व शर्ती बरोबरच खर्च करताना राज्य शासनाची कार्य नियमावली, वित्तीय नियमावली, अर्थसंकल्पीय नियम पुस्तिकेतील तरतूदी व सर्व अटी / शर्तीचे पालन करणे आवश्यक राहील.

३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका नियम १७ व नियम १४२, तसेच वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका १९७८, भाग-पहिला मधील उपविभाग-एक नियम क्र. १४९ आणि वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३, दिनांक २५ जुलै, २०२४, अनुक्रमांक ८ करिता वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ९९७/व्यय-५, दिनांक ०२ सप्टेंबर, २०२४, अनुक्रमांक १४ करिता वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. ८९५/व्यय-५, दिनांक १४ ऑगस्ट, २०२४, अनुक्रमांक ४६ करिता वित्त विभागाचा अनौपचारिक संदर्भ क्र. १०१९/व्यय-५, दिनांक ०९ सप्टेंबर, २०२४ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२४०९२४१५४६१४०९२१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(गोविंद कांबळे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव
२. मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
३. मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
४. मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा / विधानपरिषद, मुंबई
५. मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
६. मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. मा. विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य
८. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
९. मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव
१०. मा. मंत्री (शालेय शिक्षण / क्रीडा) यांचे स्वीय सहायक
११. मा. राज्यमंत्री (शालेय शिक्षण / क्रीडा) यांचे स्वीय सहायक
१२. अपर मुख्य सचिव (क्रीडा विभाग) यांचे स्वीय सहायक
१३. प्रधान सचिव (शालेय शिक्षण) यांचे स्वीय सहायक
१४. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र - १ / २, मुंबई / नागपूर
१५. महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र - १ / २, मुंबई / नागपूर
१६. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
१७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१८. स्थानिक निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
१९. वरिष्ठ कोषागार अधिकारी, पुणे
२०. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
२१. आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२२. राज्य प्रकल्प संचालक, महाराष्ट्र प्राथमिक शिक्षण परिषद, चर्नीरोड, मुंबई
२३. सहसचिव / उपसचिव (विद्यार्थी विकास / शाळा व्यवस्थापन / शिक्षक शिक्षकेतर / प्रशासन / समन्वय / अर्थसंकल्प / क्रीडा) शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२४. शिक्षण संचालक (माध्य. व उच्च माध्य. / प्राथमिक / प्रौढ व अल्पसंख्यांक / SCERT / महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद) महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२५. अध्यक्ष, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

२६. आयुक्त, क्रीडा व युवक सेवा, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
२७. सर्व क्रीडा उपसंचालक
२८. सर्व जिल्हा क्रीडा अधिकारी
२९. सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक
३०. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद
३१. सर्व शिक्षणाधिकारी (प्राथमिक / माध्यमिक / प्रौढ)
३२. सर्व अधिक्षक, वेतन पथक (प्राथमिक / माध्यमिक)
३३. वित्त विभाग (व्यय-५ / व्यय-९ / व्यय-१४ / अर्थसंकल्प - C) मंत्रालय, मुंबई
३४. सर्व कार्यासने, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
३५. निवड नस्ती, कार्यासन अर्थसंकल्प, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.